

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Загальна інформація про навчальну дисципліну

Повна назва навчальної дисципліни	Клінічна епідеміологія. Методика проведення наукових досліджень
Повна офіційна назва закладу вищої освіти	Сумський державний університет
Повна назва структурного підрозділу	Навчально-науковий медичний інститут. Кафедра громадського здоров'я
Розробник(и)	Васильєв Юрій Костянтинович
Рівень вищої освіти	Другий рівень вищої освіти, НРК – 7 рівень, QF-LLL – 7 рівень, FQ-EHEA – другий цикл
Семестр вивчення навчальної дисципліни	18 тижнів протягом 3-го семестру
Обсяг навчальної дисципліни	Обсяг становить 5 кред. ЄКТС, 150 год., з яких 72 год. становить контактна робота з викладачем (18 год. лекцій, 54 год. практичних занять) 72 год самостійної роботи
Мова викладання	Українська

2. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Статус дисципліни	Обов'язкова навчальна дисципліна для освітньої програми "Громадське здоров'я"
Передумови для вивчення дисципліни	Сучасні методи аналізу та візуалізації даних у громадському здоров'ї. Статистичний аналіз.
Додаткові умови	Додаткові умови відсутні
Обмеження	Обмеження відсутні

3. Мета навчальної дисципліни

Засвоїти основні методи епідеміологічних досліджень; опанувати методики розрахунку і аналізу показників здоров'я населення, оцінювання ризику; вміти застосовувати методи епідеміологічних досліджень для вивчення здоров'я населення. Оволодіння основами підготовки і представлення наукових робіт за результатами наукових досліджень сприятиме набуттю навичок роботи з науковою літературою, здатності до аналітичного мислення, критичного аналізу, засвоєння методики проведення наукових досліджень.

4. Зміст навчальної дисципліни

Модуль 1. Клінічна епідеміологія
Тема 1 Історія розвитку епідеміології, як науки Історія розвитку епідеміології

<p>Тема 2 Епідеміологія, як наука, сфера застосування. Завдання.</p> <p>Епідеміологія як наука, загальні завдання епідеміології, спеціальні завдання, завдання епідеміології у практиці охорони здоров'я, клінічна епідеміологія, епідеміологічний підхід до вивчення причин захворювань, достатні причини, необхідні причини, епідеміологічний ризик</p>
<p>Тема 3 Характеристика методів епідемічних досліджень</p> <p>Класифікація епідеміологічних досліджень, за характером втручання, за тривалістю спостереження, описові дослідження, тип і зміст описових досліджень, аналітичні епідеміологічні дослідження, когортні дослідження, проспективні, ретроспективні дослідження, «випадок-контроль»</p>
<p>Тема 4 Діагностика в епідеміологічних дослідженнях</p> <p>Скринінг - джерело інформації про здоров'я, Ефективність діагностичних тестів, чутливість та специфічність, «золотий стандарт», ROC-крива, прогностична цінність позитивного/негативного результату, діагностична цінність</p>
<p>Тема 5 Аналіз результатів епідеміологічних досліджень</p> <p>Описові, поширеність, prevalence rate, превалентність, відносна превалентність, відношення поширеностей, когортні дослідження, показник захворюваності, incidence, кумулятивна захворюваність, щільність інцидентності, incidence density</p>
<p>Тема 6 Чинники ризику, відношення шансів</p> <p>Чинник ризику, ризик, відносний ризик, абсолютний, додатковий ризик, додатковий популяційний ризик, шанс, відношення шансів</p>
<p>Тема 7 Похибка в епідеміологічних дослідженнях</p> <p>Випадкова похибка дослідження, Систематична похибка bias, систематична похибка selection bias, похибка вимірювань</p>
<p>Модуль 2. Методика проведення наукових досліджень</p>
<p>Тема 8 Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення</p> <p>Поняття «наукова робота», Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність», види наукових видань</p>
<p>Тема 9 Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p> <p>Вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p>
<p>Тема 10 Характеристика наукових публікацій</p> <p>Тези, конкурсна студентська наукова робота, наукова стаття, структура тексту наукової статті, магістерська робота, дисертація, монографія, методичні рекомендації, підручник, виступ, презентація</p>
<p>Тема 11 Рецензування наукових робіт</p> <p>Рецензія, структура рецензії на наукову працю</p>

Тема 12 Бібліографічний апарат наукових видань Правила складання бібліографічних списків літератури та наведення бібліографічних посилань
Тема 13 Наукометричні бази та показники Наукометричні бази та показники. Порядок цитування у текстах та цитованість наукових робіт
Тема 14 Наукова етика. Академічна доброчесність Наукова етика, академічний плагіат, етичні комісії, програмне забезпечення, Strikeplagiarism.com

5. Очікувані результати навчання навчальної дисципліни

Після успішного вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти зможе:

РН1	Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження
РН2	Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи
РН3	Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною мовою

6. Роль навчальної дисципліни у досягненні програмних результатів

Програмні результати навчання, досягнення яких забезпечує навчальна дисципліна.
Для спеціальності 229 Громадське здоров'я:

ПР18	Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.
ПР19	Визначати та аргументувати перспективні напрями власної наукової роботи.
ПР20	Презентувати результати власних досліджень у формі доповідей, презентацій та наукових публікацій державною та англійською мовами.

7. Види навчальних занять та навчальної діяльності

7.1 Види навчальних занять

Тема 1. Історія розвитку епідеміології, як науки
Лк1 "Ведення в епідеміологію. Історія розвитку епідеміології, як науки" Історія розвитку епідеміології, як науки
Пр1 "Історія розвитку епідеміології, як науки" Історія розвитку епідеміології, як науки

<p>Тема 2. Епідеміологія, як наука, сфера застосування. Завдання.</p>
<p>Лк2 "Епідеміологія, як наука, сфера застосування. Завдання"</p> <p>Епідеміологія як наука, загальні завдання епідеміології, спеціальні завдання, завдання епідеміології у практиці охорони здоров'я, клінічна епідеміологія, епідеміологічний підхід до вивчення причин захворювань, достатні причини, необхідні причини, епідеміологічний ризик</p>
<p>Пр2 "Епідеміологія, як наука, сфера застосування. Завдання."</p> <p>Епідеміологія як наука, загальні завдання епідеміології, спеціальні завдання, завдання епідеміології у практиці охорони здоров'я, клінічна епідеміологія, епідеміологічний підхід до вивчення причин захворювань, достатні причини, необхідні причини, епідеміологічний ризик</p>
<p>Пр3 "Епідеміологія, як наука, сфера застосування. Завдання."</p> <p>Епідеміологія як наука, загальні завдання епідеміології, спеціальні завдання, завдання епідеміології у практиці охорони здоров'я, клінічна епідеміологія, епідеміологічний підхід до вивчення причин захворювань, достатні причини, необхідні причини, епідеміологічний ризик</p>
<p>Тема 3. Характеристика методів епідемічних досліджень</p>
<p>Лк3 "Характеристика методів епідемічних досліджень"</p> <p>Класифікація епідеміологічних досліджень, за характером втручання, за тривалістю спостереження, описові дослідження, тип і зміст описових досліджень, аналітичні епідеміологічні дослідження, когорті дослідження, проспективні, ретроспективні дослідження, «випадок-контроль»</p>
<p>Пр4 "Характеристика методів епідемічних досліджень"</p> <p>Класифікація епідеміологічних досліджень, за характером втручання, за тривалістю спостереження, описові дослідження, тип і зміст описових досліджень, аналітичні епідеміологічні дослідження, когорті дослідження, проспективні, ретроспективні дослідження, «випадок-контроль»</p>
<p>Пр5 "Характеристика методів епідемічних досліджень"</p> <p>Класифікація епідеміологічних досліджень, за характером втручання, за тривалістю спостереження, описові дослідження, тип і зміст описових досліджень, аналітичні епідеміологічні дослідження, когорті дослідження, проспективні, ретроспективні дослідження, «випадок-контроль»</p>
<p>Тема 4. Діагностика в епідеміологічних дослідженнях</p>
<p>Лк4 "Скринінг – джерело інформації про здоров'я населення в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Скринінг - джерело інформації про здоров'я, Ефективність діагностичних тестів, чутливість та специфічність, «золотий стандарт», ROC-крива, прогностична цінність позитивного/негативного результату, діагностична цінність</p>

<p>Пр6 "Діагностика в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Скринінг - джерело інформації про здоров'я, Ефективність діагностичних тестів, чутливість та специфічність, «золотий стандарт», ROC-крива, прогностична цінність позитивного/негативного результату, діагностична цінність</p>
<p>Пр7 "Діагностика в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Скринінг - джерело інформації про здоров'я, Ефективність діагностичних тестів, чутливість та специфічність, «золотий стандарт», ROC-крива, прогностична цінність позитивного/негативного результату, діагностична цінність</p>
<p>Тема 5. Аналіз результатів епідеміологічних досліджень</p>
<p>Лк5 "Вимір глобального тягара хвороб"</p> <p>Описові, поширеність, prevalence rate, превалентність, відносна превалентність, відношення поширеностей, когортні дослідження, показник захворюваності, incidence, кумулятивна захворюваність, щільність інцидентності, incidence density</p>
<p>Пр8 "Аналіз результатів епідеміологічних досліджень"</p> <p>Описові, поширеність, prevalence rate, превалентність, відносна превалентність, відношення поширеностей, когортні дослідження, показник захворюваності, incidence, кумулятивна захворюваність, щільність інцидентності, incidence density</p>
<p>Пр9 "Аналіз результатів епідеміологічних досліджень"</p> <p>Описові, поширеність, prevalence rate, превалентність, відносна превалентність, відношення поширеностей, когортні дослідження, показник захворюваності, incidence, кумулятивна захворюваність, щільність інцидентності, incidence density</p>
<p>Тема 6. Чинники ризику, відношення шансів</p>
<p>Лк6 "Чинники ризику, відношення шансів"</p> <p>Чинник ризику, ризик, відносний ризик, абсолютний, додатковий ризик, додатковий популяційний ризик, шанс, відношення шансів</p>
<p>Пр10 "Чинники ризику, відношення шансів"</p> <p>Чинник ризику, ризик, відносний ризик, абсолютний, додатковий ризик, додатковий популяційний ризик, шанс, відношення шансів</p>
<p>Пр11 "Чинники ризику, відношення шансів"</p> <p>Чинник ризику, ризик, відносний ризик, абсолютний, додатковий ризик, додатковий популяційний ризик, шанс, відношення шансів</p>
<p>Тема 7. Похибка в епідеміологічних дослідженнях</p>
<p>Лк7 "Похибка в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Випадкова похибка дослідження, Систематична похибка bias, систематична похибка selection bias, похибка вимірювань</p>

<p>Пр12 "Похибка в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Випадкова похибка дослідження, Систематична похибка bias, систематична похибка selection bias, похибка вимірювань</p>
<p>Пр13 "Похибка в епідеміологічних дослідженнях"</p> <p>Випадкова похибка дослідження, Систематична похибка bias, систематична похибка selection bias, похибка вимірювань</p>
<p>Тема 8. Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення</p>
<p>Лк8 "Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення"</p> <p>Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення. Поняття «наукова робота», Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність», види наукових видань</p>
<p>Пр14 "Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення"</p> <p>Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення. Поняття «наукова робота», Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність», види наукових видань</p>
<p>Пр15 "Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення"</p> <p>Наукові робота: основні види, порядок оформлення та представлення. Поняття «наукова робота», Закон України «Про наукову та науково-технічну діяльність», види наукових видань</p>
<p>Тема 9. Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p>
<p>Лк9 "Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт"</p> <p>Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p>
<p>Пр16 "Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт"</p> <p>Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p>
<p>Пр17 "Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт"</p> <p>Загальні вимоги до оформлення та представлення наукових робіт</p>
<p>Тема 10. Характеристика наукових публікацій</p>
<p>Пр18 "Характеристика наукових публікацій"</p> <p>Тези, конкурсна студентська наукова робота, наукова стаття, структура тексту наукової статті, магістерська робота, дисертація, монографія, методичні рекомендації, підручник, виступ, презентація</p>
<p>Пр19 "Характеристика наукових публікацій"</p> <p>Тези, конкурсна студентська наукова робота, наукова стаття, структура тексту наукової статті, магістерська робота, дисертація, монографія, методичні рекомендації, підручник, виступ, презентація</p>

Тема 11. Рецензування наукових робіт	
Пр20 "Рецензування наукових робіт"	Рецензія, структура рецензії на наукову працю
Пр21 "Рецензування наукових робіт"	Рецензія, структура рецензії на наукову працю
Тема 12. Бібліографічний апарат наукових видань	
Пр22 "Бібліографічний апарат наукових видань"	Правила складання бібліографічних списків літератури та наведення бібліографічних посилань
Пр23 "Бібліографічний апарат наукових видань"	Правила складання бібліографічних списків літератури та наведення бібліографічних посилань
Тема 13. Наукометричні бази та показники	
Пр24 "Наукометричні бази та показники"	Порядок цитування у текстах та цитованість наукових робіт
Пр25 "Наукометричні бази та показники"	Порядок цитування у текстах та цитованість наукових робіт
Тема 14. Наукова етика. Академічна доброчесність	
Пр26 "Наукова етика. Академічна доброчесність"	Наукова етика, академічний плагіат, етичні комісії, програмне забезпечення, Strikeplagiarism.com Написання наукової роботи
Пр27 "Наукова етика. Академічна доброчесність"	Наукова етика, академічний плагіат, етичні комісії, програмне забезпечення, Strikeplagiarism.com Написання наукової роботи

7.2 Види навчальної діяльності

НД1	Виконання практичних завдань
НД2	Розроблення нотаток до лекцій
НД3	Розв'язування ситуаційних задач
НД4	Індивідуальний дослідницький проєкт
НД5	Участь в онлайн конференціях, фахових школах, тренінгах, семінарах тощо

8. Методи викладання, навчання

Дисципліна передбачає навчання через:

МН1	Інтерактивні лекції
МН2	Дослідницька робота
МН3	Мозковий штурм
МН4	Лекції-дискусії

Викладання дисципліни відбувається із застосуванням сучасних методів навчання (CBL, TBL, RBL).

Засвоїти основні методи епідеміологічних досліджень; опанувати методики розрахунку і аналізу показників здоров'я населення, оцінювання ризику; вміти застосовувати методи епідеміологічних досліджень для вивчення здоров'я населення. Оволодіння основами підготовки і представлення наукових робіт за результатами наукових досліджень сприятиме набуттю навичок роботи з науковою літературою, здатності до аналітичного мислення, критичного аналізу, засвоєння методики проведення наукових досліджень, формування наукового світогляду, всебічному професійному зростанню, розширить їх можливості для самореалізації у фаховій практичній та науковій площині.

9. Методи та критерії оцінювання

9.1. Критерії оцінювання

Визначення	Чотирибальна національна шкала оцінювання	Рейтингова бальна шкала оцінювання
Відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	5 (відмінно)	$170 \leq RD \leq 200$
Вище середнього рівня з кількома помилками	4 (добре)	$140 \leq RD < 169$
Непогано, але зі значною кількістю недоліків	3 (задовільно)	$120 \leq RD < 139$
Можливе повторне складання	2 (незадовільно)	$0 \leq RD < 119$

9.2 Методи поточного формативного оцінювання

МФО1	Настанови викладача в процесі виконання практичних завдань
МФО2	Розв'язування ситуаційних завдань
МФО3	Самостійне виконання студентами ситуаційних вправ на практичних заняттях та їх обговорення.

9.3 Методи підсумкового сумативного оцінювання

МСО1	Оцінювання письмових робіт
МСО2	Дослідницька робота
МСО3	Підсумковий контроль: екзамен

Контрольні заходи:

3 семестр	200 балів
------------------	------------------

МСО1. Оцінювання письмових робіт		100
	Оцінювання письмових робіт, опитування, розв'язування кейсів, тестування	100
МСО2. Дослідницька робота		20
	Написання наукової роботи.	20
МСО3. Підсумковий контроль: екзамен		80
	Відповідно до регламенту проведення	80

Контрольні заходи в особливому випадку:

Семестр викладання		200 балів
МСО1. Оцінювання письмових робіт		100
	У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі з застосуванням платформи mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet	100
	Участь в онлайн конференціях, фахових школах, тренінгах, семінарах тощо	0
МСО2. Дослідницька робота		20
	У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі з застосуванням платформи mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet	20
МСО3. Підсумковий контроль: екзамен		80
	У випадку карантинних обмежень практичні заняття проводяться у дистанційному режимі з застосуванням платформи mix.sumdu.edu.ua, Zoom, Google meet	80

III семестр закінчується екзаменом. Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять. До семестрового екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни: • були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні); • своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття; • набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не меншу 72, що відповідає за національною шкалою «3»); Оцінка за екзамен виставляється за традиційною 4-бальною шкалою і конвертується у 200-бальну максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за екзамен – 80; мінімальна кількість балів, яку здобувач повинен набрати за екзамен – 48.

10. Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

10.1 Засоби навчання

ЗН1	Бібліотечні фонди
ЗН2	Комп'ютери, комп'ютерні системи та мережи

ЗНЗ	Програмне забезпечення (для підтримки дистанційного навчання, Інтернет-опитування, віртуальних лабораторій, віртуальних пацієнтів, для створення комп'ютерної графіки, моделювання тощо та ін.)
-----	---

10.2 Інформаційне та навчально-методичне забезпечення

Основна література	
1	Біостатистика: підручник / Т. С. Грузева, В. М. Лехан, В. А. Огнев та ін. ; за заг. ред. Т. С. Гузевої. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 384 с.
2	Епідеміологія: протиепідемічні заходи : навч. посіб. / М. Д. Чемич, Н. Г. Малиш, Н. І. Ільїна та ін. ; за ред. М. Д. Чемич. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 288 с.
3	Епідеміологія у схемах: навч. посіб. / М. Д. Чемич, Н. Г. Малиш, О. М. Чемич, Н. І. Ільїна. — Вінниця : Нова Книга, 2020. — 256 с.
Допоміжна література	
1	Москаленко В.Ф., Гульчій О.П., Голубчиков М.В. та інші. Біостатистика. – К.: Книга плюс, 2013. – 184 с.
2	Громадське здоров'я: підручник для студентів вищих навчальних закладів / В.Ф. Москаленко, О.П. Гульчій, Т.С. Грузева [та інші.] – Вінниця: Нова Книга, 2013. – 560 с.
3	Виноград, Н. О. Загальна епідеміологія: навч. посіб. / Н. О. Виноград, З. П. Василюшин, Л. П. Козак. — 4-те вид., випр. — К. : Медицина, 2017. — 200 с.
4	Oxford Textbook of Global Public Health, 6 edition. Edited by Roges Detels, Martin Gulliford, Quarraisha Abdool Karim and Chorh Chuan Tan. – Oxford University Press, 2017. – 1728 p
Інформаційні ресурси в Інтернеті	
1	Кохрейнівський центр доказової медицини www.cebm.net
2	Європейська база даних «Здоров'я для всіх» www.euro.who.int/ru/home
3	Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
4	Кохрейнівська бібліотека www.cochrane.org
5	Національна медична бібліотека США – MEDLINE www.ncbi.nlm.nih.gov/PubMed
6	Канадський центр доказів в охороні здоров'я www.cche.net
7	Центр контролю та профілактики захворювань www.cdc.gov
8	Центр громадського здоров'я МОЗ України www.phc.org.ua
9	Українська база медико-статистичної інформації «Здоров'я для всіх»: http://medstat.gov.ua/ukr/
10	Журнал British Medical Journal www.bmj.com
11	Журнал Evidence-Based Medicine www.evidence-basedmedicine.com